

Nr 41

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande för budgetåret 1963/64; given Stockholms slott den 8 februari 1963.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Gösta Skoglund

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande (NTF) skall för budgetåret 1963/64 erhålla ett bidrag om 1 200 000 kr., vilket innebär en ökning med 300 000 kr. i förhållande till inrevarande budgetår.

Vidare beröres i propositionen frågan om tillfälliga hastighetsbegränsningar i motortrafiken intill dess att statsmakterna tagit ställning till trafiksäkerhetskommitténs kommande betänkande.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 februari 1963.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Skoglund, anmäler — efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet — fråga angående *bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande för budgetåret 1963/64* och anför därvid följande.

Vid anmälan i årets statsverksproposition av de frågor, som tillhör regeringen för budgetåret 1963/64 av utgifterna under riksstatens sjätte huvudtitel, anförde jag i fråga om bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande (NTF) (bil. 8, p. 33) bl. a., att jag tagit upp förhandlingar med trafikförsäkringsföreningen rörande spörsmålet om den fortsatta finansieringen av NTF:s verksamhet. Då förhandlingarna icke hunnit slutföras, hemställde jag att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1963/64 till *Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande* preliminärt beräkna ett anslag av 900 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen. Jag anholder nu att få taga upp denna fråga till fortsatt behandling.

Anslagframställning av nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande

Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande har i skrivelse den 28 augusti 1962 hemställt att bidraget, som för innevarande budgetår utgår med 900 000 kr., höjes med 1 300 000 kr. till 2 200 000 kr. för budgetåret 1963/64.

Inledningsvis berör föreningen den fortsatta kraftiga ökningen av det totala motorfordonsbeståndet, vilket den 1 juli 1962 beräknades uppgå till ca 2 500 000 fordon, varav 1 500 000 bilar. Den expanderande trafiken har fört med sig, att antalet trafikolyckor ökat för varje år. Antalet polisundersökta olyckor år 1961 uppgick enligt preliminära siffror till närmare 60 000, varvid 1 054 personer dödades och 21 725 personer skadades. Även om relativt sett trafikolyckorna minskat i förhållande till den ökande trafikmängden, kräves fortsatta mycket intensiva trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder för att trafikolyckornas antal och följder skall kunna minskas trots den ständigt ökande trafiken.

För budgetåret 1962/63 har NTF kunnat fastställa en stat om 2 300 000 kr. I statsbidrag har, såsom förut nämnts, anvisats 900 000 kr. Trafikförsäkringsföreningen har bidragit med 1 mkr. Genom försäljning av trafiksäkerhetsmateriel och utverkande av gåvor beräknar NTF kunna tillföra verksamheten ytterligare 400 000 kr.

För att närmare ange sitt medelsbehov under budgetåret 1963/64 i förhållande till innevarande budgetår utgår NTF från sin nu gällande utgiftsstat.

	1962/63	Ökning
1. Fältsektionens verksamhet	195 000	305 000
2. Utbildningssektionens verksamhet	230 000	170 000
3. Skolsektionens verksamhet	300 000	175 000
4. TV-filmsektionens verksamhet	300 000	200 000
5. Upplysningsverksamhet i anslutning till eventuella tillfälliga hastighetsbegränsningar	—	100 000
6. Utställningar och andra tillfälliga aktioner	15 000	10 000
7. Tidskrift	75 000	25 000
8. Allmän upplysningsverksamhet	425 000	175 000
9. Kontors- och lagerkostnader m. m.	105 000	25 000
10. Inventarier	30 000	—
11. Löner och arvoden	565 000	100 000
12. Resor	60 000	15 000
	2 300 000	1 300 000

1. Genom fältsektionen håller NTF kontakt med och stödjer de lokala trafiksäkerhetsorganens verksamhet. NTF anser, att länsorganens resurser bör ytterligare ökas för att länsorganen i samarbete med NTF skall kunna ge impulser åt kommunernas trafiksäkerhetsorgan. Bidraget som föreningen nu lämnar länsorganen bör fördubblas till 240 000 kr.

NTF har varje år anordnat en konferens med representanter för länsorganen i syfte att orientera om och diskutera planer för det allmänna trafiksäkerhetsarbetet. Fr. o. m. budgetåret 1963/64 önskar NTF anordna en höst- och en vårkonferens för länsombuden. Kostnaderna i anledning härav beräknas till 20 000 kr.

För att kunna bibringa allmänheten fördjupade kunskaper i trafiksäkerhetsfrågor måste kurs- och konferensverksamhet komma till stånd runt om i landet med representanter för bl. a. lokala trafiksäkerhetsorgan, motororganisationer, skolor, fackliga organisationer och försäkringsföretag. För ändamålet är ett belopp av 100 000 kr. erforderligt.

Därjämte är central konferens- och kursverksamhet behövlig för bl. a. representanter för press, TV, radio och film. För denna utbildningsverksamhet beräknar NTF ett belopp om 40 000 kr.

Kostnader för tryckta anvisningar, handledningar demonstrationsmateriel m. m. för verksamheten inom fältsektionen samt för NTF:s regelbundna samverkan med bl. a. de lokala trafiksäkerhetsorganen uppskattas till minst 100 000 kr.

2. I syfte att öka trafiksäkerheten måste fordonsförarna vidareutbildas. Ett oeftergivligt krav för denna vidareutbildning är dock att det finns tillgång till välutbildade handledare. NTF avser att under budgetåret 1963/64 genomföra 16 kurser i mörkerkörning och vinterkörning för bl. a. handledare. För genomförande av kurserna behövs tillgång till utbildningsmateriel, fordon och drivmedel. I viss utsträckning beräknar NTF få låna eller hyra materiel från t. ex. arméns motorskola. Under innevarande budgetår beräknas kostnaden för denna verksamhet till 230 000 kr. NTF anser att beloppet bör ökas med 170 000 kr.

3. NTF vill i än högre grad söka bidra till en vidgad och förbättrad trafikundervisning i skolorna. F. n. finns skolpatruller i verksamhet vid 410 skolanläggningar. NTF biträder skolorna vid igångsättningen av verksamheten. Behovet av kurser för lärare och polismän, som medverkar vid trafikundervisningen i skolorna, har ökat väsentligt sedan de nya bestämmelserna om trafikundervisning i skolorna infördes den 1 juli 1959. Kostnaderna för dessa kurser beräknas till 252 000 kr. Kostnader för anordnande av årlig rikstävling i trafik för skolbarn och för NTF:s stöd åt skolpatrullverksamheten samt för undervisningsmateriel beräknas till 225 000 kr. Till skolsektionens verksamhet erfordras ett ökat anslag av 175 000 kr.

4. NTF framställer f.n. filmer som kan användas såväl av TV som för utlåning. Längre fram måste NTF tillgodose behovet av något längre filmer, avsedda att visas i anslutning till trafikundervisningen i skolorna, vid övrig utbildningsverksamhet och i den allmänna upplysningsverksamheten. Ytterligare 200 000 kr. beräknas för filmsektionen.

5. Kostnaderna för upplysningsverksamhet i samband med försök med tillfälliga hastighetsbegränsningar har hittills uppgått till ca 150 000 kr. För nästa budgetår beräknas kostnaderna härför till 100 000 kr.

6. NTF medverkar vid utställningar, mässor och liknande arrangemang. För att i något större utsträckning kunna tillgodose önskemålen på detta område behöver NTF för nästa budgetår ytterligare 10 000 kr.

7. NTF har under de senaste åren utgivit en periodisk skrift, som riktat sig till de lokala trafiksäkerhetsorganen och skolorna. NTF avser att under nästa budgetår utge en kvartalsskrift ägnad uteslutande åt trafiksäkerhetsfrågor. Till en del kan en sådan skrift bekostas genom bl. a. prenumera-tionsavgifter. NTF räknar med ett behov av ytterligare 25 000 kr. till tidskrift under budgetåret 1963/64.

8. Som komplement till den tidigare redovisade verksamheten måste också finnas upplysningsverksamhet av allmännare karaktär. Hit hör den

verksamhet som har till uppgift att kontinuerligt förse pressen med material i form av releaser, matriser, klichéer etc. En mångfald organisationer och sammanslutningar, myndigheter och större företag måste också kontinuerligt informeras. Trycksaker av skilda slag och specialbroschyrer framställda för speciella trafikantkategorier är viktiga instrument i NTF:s upplysnings- och undervisningsverksamhet. Den verksamhet NTF bedriver för att underlätta och möjliggöra konstruktion, produktion och distribution av ändamålsenliga och instruktiva praktiska hjälpmedel för bl. a. den trafikundervisningsverksamhet som bedrivs av polis- och lärarpersonal måste väsentligt intensifieras under kommande verksamhetsår.

Sammanträden och möten för att stärka, utvidga och samordna allt det trafiksäkerhetsarbete, som äger rum i regi av kommuner, motororganisationer, fack- och arbetsgivareförbund etc., är ävenledes förenade med kostnader, som ökar i takt med dessa organs stigande intresse för trafiksäkerhetsfrågor.

Med hänsyn till den intensifiering och utökning av verksamheten som NTF planerar för budgetåret 1963/64, anser NTF en höjning med 175 000 kr., vara nödvändig.

9. Med den intensifierade och utökade verksamhet som NTF kommer att bedriva under budgetåret 1963/64 följer nödvändigtvis en ökning av kontorskostnaderna. En höjning med 25 000 kr. för budgetåret 1963/64 är därför nödvändig.

10. För anskaffning av kontorsmöbler m. m. beräknas oförändrat 30 000 kr.

11. Beloppet motsvarar vad som oundgängligen erfordras för verksamheten med nuvarande kansliorganisation och lokalförhållanden. Inom kansliet utföres numera flera arbetsuppgifter som tidigare lämnats till utomstående. Betydande besparingar har härigenom möjliggjorts. Med hänsyn till förekommande övertidsarbete och den intensifiering av arbetsuppgifter som planeras är det erforderligt, att två nya tjänster inrättas varav en som redaktör och en som kvinnlig konsulent för bl. a. trafiksäkerhetsarbetet inom kvinnosammanslutningar m. m. Dessutom erfordras en kontorsbiträdestjänst på kansliet. För budgetåret 1963/64 bör anslaget under denna punkt räknas upp med 100 000 kr.

12. Den under innevarande budgetår anställde utbildningsintendentens arbete kommer att i väsentlig utsträckning förbindas med resor. Därjämte belastas denna post av kostnader för resor som företages av NTF:s styrelseledamöter och vissa andra personer för NTF:s räkning. Posten under denna punkt bör räknas upp med 15 000 kr.

Till verksamheten under 1963/64 behöver NTF således totalt 3 600 000 kr. Genom egna åtgärder beräknar NTF kunna täcka 400 000 kr. därav. Under förutsättning att NTF från trafikförsäkringsföreningen kan påräkna sam-

ma bidrag som för budgetåret 1962/63, d. v. s. 1 000 000 kr., erfordras således ett statsbidrag med 2 200 000 kr. motsvarande en ökning med 1 300 000 kr.

Departementschefen

Under senare år har statsmakterna på olika sätt intensifierat sina ansträngningar i kampen mot trafikolyckorna. Även om antalet olyckor relativt sett minskat i förhållande till den ökande trafikmängden är trafikolyckorna ett samhällsproblem av betydande storleksordning. Trafiksäkerhetsarbetet måste därför ytterligare effektiviseras i olika avseenden. Jag torde inom kort få anledning att närmare återkomma härtill i samband med anmälan av frågan om obligatorisk kontrollbesiktning av motorfordon.

Nästan alla åtgärder för att skapa ökad säkerhet i trafiken måste åtföljas av en väl upplagd upplysningsverksamhet, som riktar sig till alla kategorier av trafikanter. Inom detta verksamhetsområde är NTF det centrala organet. Genom de ökade medel som under senare år från staten och trafikförsäkringsföreningen ställts till nationalföreningens förfogande har det varit möjligt för denna att i väsentlig grad bygga ut sin verksamhet.

Trafikförsäkringsföreningen har för innevarande budgetår bidragit med 1 mkr. till NTF:s verksamhet. I årets statsverksproposition anmälde jag vid behandlingen av förevarande anslag, att jag med trafikförsäkringsföreningen tagit upp frågan om den fortsatta finansieringen av NTF:s verksamhet. Trafikförsäkringsföreningen har nu beslutat att för nästa budgetår höja sitt bidrag till NTF:s verksamhet med 600 000 kr. Bidraget från trafikförsäkringsföreningen skulle härigenom komma att uppgå till totalt 1 600 000 kr. Starka skäl talar för att även staten ökar sitt ekonomiska stöd åt NTF. Jag föreslår därför, att statsbidraget för nästa budgetår höjes med 300 000 kr. till 1 200 000 kr. Genom de höjda bidragen skulle NTF för nästa budgetår tillföras ytterligare sammanlagt 900 000 kr. Härtill kommer inkomster av NTF:s försäljningsverksamhet m. m., som av föreningen numera uppskattats till ca 500 000 kr. eller 100 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Totalt skulle NTF för nästa budgetår således komma att disponera ca 3 300 000 kr., en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 1 mkr. Den ökade medelstillelningen bör göra det möjligt för föreningen att bl. a. intensifiera trafikundervisningen i skolorna, utbildningsarbetet i övrigt samt upplysningsverksamheten i TV och radio.

I enlighet med vad jag sålunda anfört torde anslaget böra uppföras med (900 000 + 300 000) 1 200 000 kr.

I detta sammanhang vill jag även beröra frågan om tillfälliga hastighetsbegränsningar i motortrafiken. I överensstämmelse med vad som förutsattes i proposition nr 130 till 1961 års riksdag har under år 1962 anordnats försök med tillfälliga hastighetsbegränsningar, som lagts upp enligt vetenskaplig metod. Bearbetningen av det synnerligen rikhaltiga materialet från för-

söken har visat sig vara tidskrävande och torde kunna avslutas först i mitten av mars månad innevarande år. 1961 års trafiksäkerhetskommitté kommer därefter att utarbeta ett betänkande med förslag på grundval av de genom försöken vunna erfarenheterna. Jag räknar med att betänkandet kommer att föreligga i så god tid att det efter remissbehandling kan redovisas för riksdagen under nästa år. Av kommitténs redogörelse för försöken under 1961, som redovisats i proposition nr 155 till 1962 års riksdag, framgår att kommittén funnit vägande skäl för antagandet att de under fartbegränsningsperioderna inträdda förbättringarna i olycksutvecklingen haft sin orsak i hastighetsbegränsningen. Detta uttalande lämnades vid remissbehandlingen i huvudsak utan erinringar. I avbidan på trafiksäkerhetskommitténs betänkande och remissbehandlingen därav synes frågan om användningen i trafiksäkerhetsfrämjade syfte av tillfälliga hastighetsbegränsningar böra bedömas på grundval av resultatet av 1961 års försök. Med denna utgångspunkt synes det svårigen kunna försvaras att nu upphöra med tillfälliga hastighetsbegränsningar, eftersom hittills vunna erfarenheter ger anledning till antagande att hastighetsbegränsningar bidragit till en minskning av trafikolyckorna. Det är därför min avsikt att föreslå Kungl. Maj:t att jämlikt 56 § 4 mom. vägtrafikförordningen förordna om tillfälliga hastighetsbegränsningar även under tiden fram till dess att statsmakterna tagit ställning till trafiksäkerhetskommitténs kommande betänkande. Ehuru dessa hastighetsbegränsningar icke i första hand bör karakteriseras som försök, är det givet att utvecklingen noga kommer att följas av vederbörande myndigheter, institutioner och organisationer på trafiksäkerhetsområdet och att inträdda förändringar i olycksutvecklingen kommer att redovisas. Liksom under tidigare år synes det vara lämpligt att föreskriva hastighetsbegränsning kring de större helgerna och i samband med industrisemestern.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande* för budgetåret 1963/64 å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln anvisa ett anslag av 1 200 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Vid protokollet:

Björn Schumacher